

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Plora, fill, plora!

Observació i avaluació d'estratègies per afavorir la regulació emocional dels infants durant el seu primer any de vida

Curs 2010-2011

Projecte final del Màster en Educació Emocional i Benestar

Autora: **Georgina Yarza Maylinch**

Tutora: Èlia López Cassà

plora fill, plora!

Projecte Final del Máster en Educació Emocional i Benestar subjecte a una llicència de Creative Commons:

[Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 3.0 No adaptada de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/)

La direcció del Máster en Educació Emocional i Benestar possibilita la difusió dels treballs, però no es pot fer responsable del seu contingut.

Per a citar l'obra:

Yarza, G. (2011). *Plora, fill, plora! Observació i avaluació d'estratègies per afavorir la regulació emocional dels infants durant el seu primer any de vida. Projecte Final del Màster en Educació Emocional i Benestar.* Barcelona: Universitat de Barcelona. Dipòsit Digital: <http://hdl.handle.net/2445/56109>

Índex

1. Introducció

- 1.1. Presentació del programa i justificació del tema escollit

2. Fonamentació teòrica

- 2.1. Les emocions
- 2.2. Intel·ligències múltiples i intel·ligència emocional
- 2.3. Desenvolupament emocional de 0 a 6 anys
- 2.4. Educació Emocional
- 2.5. El plor: definició i tipologies
- 2.6. El consol: definició i alguns recursos

3. Observació i intervenció

- 3.1. Presentació: anàlisi del context i les necessitats detectades
- 3.2. Objectius
 - 3.2.1. Generals
 - 3.2.2. Específics
- 3.3. Metodologia i procés d'aplicació
- 3.4. Observacions
 - 3.4.1. El Martí
 - 3.4.2. El Roger
 - 3.4.3. La Clara

4. Avaluació

- 4.1. Avaluació de l'observació
 - 4.1.1. Instrument d'observació i pauta d'avaluació
 - 4.1.2. Avaluació del projecte

5. Conclusions

6. Bibliografia

1. Introducció

1.1. Presentació del programa i justificació del tema escollit

El treball que presento, du per títol *Plora fill, plora! Aplicació i avaluació d'estratègies per afavorir la regulació emocional dels infants en el seu primer any de vida*. Aquest programa està aplicat dins de l'aula de nadons de l'Escola Bressol Municipal El Cabusset del Prat de Llobregat.

Aquest any he tingut el privilegi de treballar dins de l'aula de nadons d'aquesta escola, i tot i que és un món emocionalment molt actiu i, de vegades, complicat, és fascinant poder viure'l i acompanyar-lo.

Com bé sabem, o hauríem de saber tots els que ens dediquem a aquest món, educar implica afavorir el desenvolupament habilitats i actituds que afavoreixin el creixement i coneixement de la persona d'una forma global. Això ens obliga a tenir present en tot moment de forma transversal i al llarg de tot el camí educatiu (és a dir, la vida) el desenvolupament de les capacitats i competències emocionals.

Com veiem en l'Escola Bressol, la "ruptura" dels vincles afectius maternals i familiars es dona en edats molt prematures i això fa que l'infant hagi d'adaptar-se a nous entorns i noves persones. En aquestes edats, el desenvolupament emocional és molt important ja que, és una edat en la que l'infant viu moltes pors i moments d'ansietat per diverses causes com: l'absència de l'adult, descobriment de l'entorn i els iguals, la posada en pràctica de les seves habilitats i el foment de l'autonomia. En aquesta etapa el nen necessita el recolzament emocional de les persones que en tenen cura donat que és una etapa en que es desenvolupen "habilitats de la vida"

i es donen situacions importants en el seu desenvolupament: separació mare-fill, inici a caminar, canvis en el menjar, control d'esfínters, etc.¹

Sense tenir coneixement de l'educació emocional, la persona repeteix els patrons educatius que ha vivenciat i sovint és fàcil caure en la prohibició de l'expressió de les emocions negatives. El plor és el llenguatge que utilitzen els més petits per expressar i comunicar el seu malestar o les seves necessitats, però socialment se l'ha etiquetat com una cosa negativa i això ha fet que molts educadors repetim les conductes que ha tingut amb nosaltres respecte a plorar. Això ha fet que, en el meu inici com educadora i sense els coneixements de l'educació emocional, hagi viscut el plor d'una forma irritant i incòmoda que en tot moment he volgut calmar. Però ara que tinc una mica més de noció de les emocions em pregunto: perquè? Perquè em resulta molest? perquè m'incomoda emocionalment? O potser no sé com fer-li front?

Com tots bé sabem, plorar és bo i necessari en certs moments. En canvi des de ben petits ens dediquem a ofegar-lo i amagar-lo perquè ningú sàpiga que estem malament, no sabem com, però en algun moment vam entendre que era una cosa dolenta que podia tenir conseqüències negatives. La pregunta és, però: Quants de nosaltres ens hem sentit lliures quan algú ens ha dit: "*Plora fill, plora!*"?

Quan hem plantejava quin tema triar, vaig donar moltes voltes a temes diversos amb els que em pogués sentir identificada. Va ser costós però finalment em van proposar treballar el plor i la veritat és que va ser molt encertat. Des que vaig començar el curs, ha estat un "element" del meu dia a dia que m'ha despertat moltes emocions contradictòries i que m'ha generat una lluita interna important. Volia entendre'l, ser capaç de diferenciar-lo, de tenir recursos per fer-ne front i ajudar als meus alumnes. I

¹ Traducció i adaptació del llibre de López Cassà, Èlia (2011). *Educar las Emociones en la infancia (de 0 a 6 años). Reflexiones y propuestas prácticas*. Madrid: Editorial Wolters Kluwer. Pàg. 19

és així que hem vaig veure engrescada en fer una "pinzellada" a tot aquest món del plor.

Aquest treball és una observació i anàlisi de l'expressió del plor, de les estratègies que instintivament utilitzem per ajudar en la seva regulació, de les emocions que sent l'adult en les situacions que es dona, en la seva actuació i la importància del que ell sent en aquell moment, quant temps triga un infant en consolar-se i la seva capacitat per anar aprenent a fer-ho tot sol. Aquest treball pretén reflectir tot això esmentat, però, en el rerefons, és un reclam a deixar sentir el plor i acollir-lo com el que és, una expressió pura i humana.

El treball que presento està dividit en quatre grans apartats:

- 1.- Presentació: on trobareu la justificació del tema triat, l'escola on es du a terme el projecte i el grup diana a qui va dirigit.
- 2.- El marc teòric: hi ha unes idees bàsiques del que és l'educació emocional i el desenvolupament emocional de l'infant de 0 a 3 anys, així com els coneixements teòrics del plor, el consol i les metodologies del consol que hem utilitzat.
- 3.- El programa: hi trobarem explicat l'objectiu, metodologia, les observacions realitzades i les conclusions extretes de cada infant observat.
- 4.- Avaluació: hi ha l'avaluació final del programa i de la intervenció meva en ell.
- 5.- Conclusions: es troba les conclusions obtingudes del que hem observat en el programa, tant coses positives com propostes per ampliar i millorar el treball.

2. Fonamentació teòrica

2.1. Les emocions²

Tal i com exposa Rafel Bisquerra en el seu llibre "Educación Emocional y bienestar", una emoció, és: *Un estado complejo del organismo caracterizado por una excitación o perturbación que predispone a una respuesta organizada. Las emociones se generan habitualmente como respuesta a un acontecimiento externo o interno.*

La paraula emoció ve del llatí *movere* que significa moure cap enfora, treure fora de nosaltres. Les emocions són les reaccions que tenim en resposta a les informacions que rebem del nostre entorn. Aquestes reaccions tenen tendència a reproduir-se en un enfrontament o una fugida, segons com sigui l'emoció experimentada i l'avaluació que en faci la persona.

Una forma senzilla d'explicar el procés que es viu al experimentar una emoció és: 1) passa quelcom al teu voltant; 2) fas una valoració del que ha passat; 3) es produeixen canvis fisiològics en resposta al que has valorat; i 4) produeixes una resposta activa al que has valorat i experimentat fisiològicament.

L'emoció es manifesta en tres nivells diferents: el neurofisiològic (són les respostes involuntàries generades per la avaluació que fem del succés), el comportamental (expressions físiques que permeten deduir quina emoció està experimentant la persona) i el cognitiu (és la vivència subjectiva, fa que posem nom als estats emocionals que experimentem).

Pel que fa al vocabulari ordinari que s'utilitza per denominar l'emoció ens trobem que sovint fem servir diverses paraules per referir-nos al mateix

² La informació d'aquest apartat ha estat tret del llibre de Bisquerra, Rafael (2008) *Educación Emocional y bienestar*. Barcelona: Editorial Wolters Kluwer.

concepte (emoció/sentiment/afecte/estat d'ànim) però científicament trobem que tenen petits matisos que els diferencien entre ells. Així doncs trobem que:

- Emoció: són reaccions afectives espontànies davant d'esdeveniments significatius que succeeixen en el teu entorn. Impliquen una avaluació i et preparen per l'acció. Dura des d'alguns segons a alguna hora.
- Afecte: És una qualitat de les emocions (positiva o negativa) que es pot considerar de la família de l'amor.
- Episodi emocional: per alguns autors fa referència a diferents estats emocionals que se succeeixen en resposta a un mateix esdeveniment. Pot durar dies o setmanes.
- Sentiment: per alguns autors és el component subjectiu de l'emoció, és a dir, el nom que li donem a l'emoció. Per altres, és una emoció que s'allarga en el temps amb una durada que pot ser infinita. Per algun autor com Le Doux (1999) són sentiments voluntaris.
- Estats d'ànim: és un estat emocional que té una durada més llarga però amb una intensitat menor que les emocions agudes. Pot durar des d'algunes hores a anys. Depèn molt de la valoració global que fem del món que ens envolta.

Les emocions tenen diverses funcions i segons la corrent de cada estudiós es decantaran cap a una o altra. La més principal és la de motivar la conducta. Aquells que són hereus de la psicologia de Darwin creuen que tenen una funció adaptativa de l'individu en l'entorn. Des de la visió biologista es considera que serveixen per informar dels perills del seu voltant. Aquesta funció pot estar enfocada a informar a un mateix o als altres, aquesta idea fa que les emocions prenguin una dimensió social i es consideri que serveixen per expressar als del nostre entorn com ens sentim.

Des de sempre s'han intentat fer una tipologia de les emocions, però ha estat molt complicat, ja que les diferències en el llenguatge i les emocions

són tant subtils i subjectives que aconseguir un criteri únic és molt difícil. No obstant trobem diferents propostes d'estudiosos que les classifiquen segons diversos criteris:

- La polaritat: diu que les emocions se situen en un punt mig entre dues emocions antagòniques (“placer-displacer, excitación-hinibición,tensión-relajación”; “placer-displacer y arousal”).
- La profunditat: és la tercera dimensió que té a veure amb el moment de màxima felicitat.
- La intensitat: és la força amb que es viu una emoció.
- La especificitat: ajuda a classificar l'emoció i donar-li un nom que la diferenciï d'altres. Ajuda a concretar l'emoció que s'ha experimentat.
- La temporalitat: és la dimensió temporal. Les classifica segons la seva durada. Des de les més agudes que són les més breus, fins a estats emocionals que poden durar anys.

El fet de classificar-les dins d'un eix que va del plaer al desplaer ha fet que puguem considerar les emocions com a positives, o agradables, o negatives, o desagradables, segons si produeixen plaer o no. A part d'aquestes, trobem que hi ha emocions que es poden considerar problemàtiques, neutres o ambigües ja que poden ser positives o negatives segons les circumstàncies.

Es consideren emocions positives les que experimentem quan aconseguim un repte, ens produeixen plaer i benestar. En el lloc oposat trobem les emocions negatives que són aquelles que són desagradables i ens priven d'assolir un repte davant d'una amenaça o pèrdua.

Una altra manera que s'ha utilitzat per classificar-les és segons si són emocions bàsiques o complexes. Les primeres és caracteritzen per tenir una expressió facial concreta i una disposició a l'afrontament. Pel que fa a les segones, són derivades de les bàsiques, ja que sovint són la combinació d'algunes d'elles.

En el meu projecte m'he centrat en quatre emocions negatives:

- La ira o l'enuig, es generen quan considerem que hem estat perjudicats. Arrel de la indignació perquè se'ns han vulnerat els drets, sentim una irritació profunda envers l'esdeveniment o les persones que l'han ocasionat. Pel que fa a la ira, es considera que és l'emoció més perillosa ja que hi ha una impaciència per actuar i sovint es reproduïx en atacs per destruir. Cal no pensar en les causes que t'han fet enfada perquè el que fas es avivar el sentiment i estar cada cop més enutjat. Alguna estratègia per fer front a aquesta emoció és la distracció i la relaxació.
- La frustració és un derivat de l'enuig, ja que es dona a arrel de no aconseguir allò desitjat. La frustració és un sentiment d'enuig davant d'un obstacle que ens impedeix assolir el nostre objectiu.
- La por és l'emoció que s'experimenta davant d'un perill real i imminent que amenaça el nostre benestar físic o psicològic. Normalment la por ve originada per alguna cosa, si no és així es consideren fòbies. La manera de fer front a la por és fugir, si no es pot, la mateixa por serveix de motivació per encarar el perill. Sigui quina sigui de les dues respostes, totes dues tenen com a objectiu protegir a la persona. Davant la por, el cos reacciona ràpidament movilitzant molta energia de manera que el cos es prepara per una resposta molt més intensa del que es tindria normalment. Cal vigilar la intensitat de la resposta perquè si es sobrepassa molt el nivell òptim pot generar bloquejos emocionals que facin que l'acció no sigui rendible.
- La tristesa es desencadena quan es perd alguna cosa que saps que no recuperaràs mai i que per tu és molt important. Al contrari que les

emocions explicades anteriorment, la tristesa ve donada per esdeveniments passats, no es culpa a ningú del que passa i s'associa al plor. Pot produir una sensació de pèrdua del plaer. No comporta cap tipus d'acció, en general la persona se sent desesperançada i desmotivada i portada a un extrem pot generar una depressió. La tristesa actua com una crida a demanar ajut i cridar l'atenció dels altres. Per fer-ne front hi ha dues estratègies força apropiades que són la reestructuració cognitiva i la distracció.

2.2. Intel·ligències múltiples i intel·ligència emocional

El concepte d'intel·ligències múltiples va néixer d'una necessitat de reconèixer altres àrees de l'activitat humana que en el concepte intel·ligència no es tenien en compte. Normalment es considerava que una persona intel·ligent era aquella que tenia desenvolupades les competències cognitives més conceptuals i, tot aquell que destacava per habilitats creatives o pràctiques no se'ls valorava positivament.

Gràcies a un seguit d'estudis que es van fer sobre l'eficàcia dels tests d'intel·ligència que demostraven que no predeien l'èxit professional o personal de les persones, Gardner va proposar al 1995 la teoria de les intel·ligències múltiples on es contemplava el fet que una intel·ligència implicava una habilitat. D'aquesta manera es va deixar de parlar de competències cognitives per començar a fer referència a les habilitats per resoldre problemes o elaborar productes.

La teoria de les intel·ligències múltiples té importants implicacions psicopedagògiques. Dins d'aquesta teoria trobem set intel·ligències diferents:

- Musical
- Cinètico-corporal
- Lògico-matemàtica
- Lingüística

- Espacial

- Interpersonal

- Intrapersonal

Són les dues més importants en la perspectiva emocional

La intel·ligència interpersonal es construeix a partir de la capacitat de fer distincions entre les persones i reconèixer en elles les emocions que expressin, els seus estats d'ànims, motivacions, etc. I la intel·ligència intrapersonal és la que fa referència al coneixement d'un mateix, les pròpies emocions, posar-li nom i la capacitat de redirigir la pròpia conducta.

Aquestes dues intel·ligències són les que van directament relacionades amb la intel·ligència emocional. Tot i que la idea la va donar a conèixer Daniel Goleman (1995) amb la seva obra *Inteligencia emocional*, és un concepte que Salovey y Mayer van definir al 1990 com "l'habilitat de fer ús de les emocions i sentiments, fer diferències entre ells i utilitzar aquests coneixements per dirigir els propis pensaments i accions".

Per Goleman, la intel·ligència emocional és un concepte que inclou motivar-se i insistir davant les frustracions, controlar impulsos i renunciar a gratificacions immediates per d'altres a llarg termini, regular els estats d'ànim, desenvolupar l'empatia, etc. Per ell la IE consisteix: conèixer les pròpies emocions, saber-ne fer ús, motivar-se a sí mateix, reconèixer les emocions en els altres i establir relacions.

Goleman ens parla de dos cervells: el racional, que es fa càrrec del raonament i dirigeix el comportament, i l'emocional, que s'ocupa de les emocions i provoca reaccions inesperades. Dins del cervell emocional hi ha l'amígdala, la qual està relacionada directament amb el neocòrtex (cervell racional) i té un paper molt important ja que és la que dona la resposta immediata davant d'una resposta afirmativa de perill.

Segons Rovira (1998) una persona es considera intel·ligent emocionalment quan té una actitud positiva davant la vida, reconeix els propis sentiments i

emocions, sap expressar-les i controla-les, és empàtic, és capaç de prendre decisions adequades, està motivat i il·lusionat per l'entorn, té autoestima, sap donar i rebre, té valors alternatius, és capaç de fer front a les dificultats i frustracions que se li presentin i és capaç d'integrar allò cognitiu amb allò emocional.

2.3. Desenvolupament emocional de 0 a 6 anys³

El desenvolupament emocional és un conjunt de canvis que es donen en les diferents dimensions de la vida emocional: expressions emocionals, comprensió emocional, empatia, regulació emocional i objectius i comportaments (Campos y col., 1983).

Partint d'estudis que varen fer Spitz i Bowlby sobre la privació afectiva als hospicis es va arribar a la conclusió que la vinculació afectiva és bàsica per al desenvolupament dels infants. Els seus estudis van fer veure que són els hàbits emocionals que es repeteixen contínuament en la infància i la adolescència els que generen circuits neuronals que afavoreixen el seu desenvolupament integral.

És a partir d'aquestes relacions afectives, que es donen en edats tant petites, que poc a poc podem aprendre a interpretar el món i generar respostes emocionals al que ens passa. Val a dir, que en tot aquest procés té un pes important la família, ja que ells són el pilar principal que els facilitaran no només el moviment i la presa de decisions sinó que són la primera influència en la seva estructura psicològica.

El desenvolupament de l'estructura psicològica s'inicia des del naixement. És quelcom tant subtil i natural que de vegades pot semblar inexistent, però hi és des que interpretem les necessitats del nadó i les seves expressions i en donem un nom. El fet d'interpretar les seves accions i donar-li un nom,

³ La informació d'aquest apartat ha estat tret de llibre de López Cassà, Èlia (2011) *Educar las emociones en la infancia (de 0 a 6 años). Reflexiones y propuestas prácticas*. Madrid. Editorial: Wolters Kluwer.

fa que l'infant vagi veient que darrera del que ell fa hi ha una intenció d'obtenir quelcom i que l'adult respon a la seva demanda.

En el cas dels infants que veuen que no hi ha resposta als seus intents de comunicació ni s'atén a les seves necessitats, farà ús de conductes com el plor intens o les rabietes fins al punt que si la falta de resposta es repeteix de forma continua, l'infant arribarà a utilitzar conductes desproporcionades perquè se'l tingui en compte. D'aquesta manera, l'infant aprendrà a no esperar resposta ni tampoc l'esperarà i acabarà reprimint les seves conductes de "apego" generant un mecanisme de defensa que és l'autosuficiència emocional.

Aquesta actitud d'autosuficiència emocional generarà molts conflictes psicoemocionals en l'infant que repercutiran en fets com la incapacitat de reconèixer les emocions pròpies i dels altres, falta d'autoestima i autoregulació emocional, impossibilitat de generar-se emocions positives, etc; i de retruc en una baixa competència social que pot portar a actes violents i addictius.

El primer món o medi on viu el nadó és l'úter i ja des dels primers mesos de gestació és capaç de sentir i percebre el món exterior. És per això que, tot el que aquest món extern li transmet durant els nou mesos que és troba dins la panxa de la mare, li repercutirà en les expectatives que, de forma inconscient, ell tindrà quan vingui al món. Per això diem que, l'educació emocional comença des de la gestació i és important per l'infant que el missatge que rebi durant aquell temps sigui positiu.

Els nadons somriuen i mostren expressions facials com el fàstic o el maestar des que neixen. Durant aquest primer període el somriure l'utilitza per comunicar-se amb l'adult a part d'expressar emocions agradables i de benestar. No és fins el segon més de vida que l'infant no s'inicia en les expressions d'emocions com l'alegria, la tristesa, la còlera i la sorpresa. I a

partir del cinquè més quan podem començar a observar l'expressió de la por (Ortiz, 1999).

El nadó no té paraules per dir les coses i el seu mitjà per expressar-se és a partir de les expressions facials, per exemple el somriure quan sent alegria, o del plor quan sent malestar, tristes o enuig. Podem dir doncs que el plor és un dels seus primers llenguatges. L'infant no entén el que li passa i expressa mitjançant el cos. És per això que, malgrat que vagi desenvolupant la parla, tot allò que no entengui el nen o nena, ho seguirà dient plorant, cridant o enfadant-se.

Tot i l'absència del llenguatge verbal, l'adult ha d'oferir un model d'aprenentatge emocional basat en les emocions del nen o nena i de les persones que l'envolten ja que d'aquesta manera, en el moment que aprengui a parlar podrà expressar i donar nom a les seves emocions.

L'eina principal de regulació en la infància es troba en la família, sobretot en la mare. El nen necessita expressar els seus sentiments i emocions i és per això que constantment busca el consol i ajuda de l'adult.

Per tal que les persones tinguem un bon desenvolupament emocional, és important que l'adult tingui clar que **no es poden negar les emocions** dels nens. Quan un pare o mare reprimeix l'expressió d'una emoció negativa, l'infant sent culpabilitat i inquietud quan la sent, fins al punt que atorga una connotació negativa al fet de deixar-se sentir l'emoció perquè pot ser una amenaça per les seves relacions.

El fet de reprimir l'emoció, sobretot negativa, és un error socio-cultural que repetim generació rere generació i que per falta de coneixement creiem que és un bon recurs per a "sobreviure" en el món actual. Però el que no se sap, és que aquestes actituds provoquen un estat de negació del que se sent fins al punt que un sigui incapaç de desenvolupar-se emocionalment bé.

L'adult ha de mostrar amor al nen tant si les emocions són positives com si són negatives. D'aquesta manera l'infant aprèn que el que sent no és perillós i que es vagi construint un sentiment de permanència sigui el que sigui el que senti. Això donarà seguretat emocional i ajudarà en el desenvolupament d'una auto-imatge positiva i una bona autoestima al marge dels sentiments que mostri.

A partir del segon i tercer any, apareixen les emocions socio-morals com la vergonya, la culpa o l'orgull. Cada vegada es diferencien més entre sí les emocions, es manifesten més ràpid i intensament i la durada s'allarga fins al punt que es poden convertir en sentiments.

És important que des de les edats que estem treballant (0 a 3 anys) el llenguatge de l'adult sigui empàtic i legitimitzador amb el que sent el nadó. No cal fer grans explicacions però sí que és important fer un bon ús del to amb el que es diuen les coses i d'un llenguatge positiu i acollidor.

En els moments de plor, podem trobar-nos situacions de rebequeria que es repeteixen insistentment. Sovint venen donats per un sentiment de frustració davant d'una resposta negativa de l'adult a una de les seves demandes. És important que en tot moment l'adult es mostri tranquil i segur per ajudar a relaxar a l'infant, que el seu missatge sigui clar i que aculli el que sent. Tot i així, mentre es legitimitza el que sent s'ha de transmetre que "el dir no" es fa pel seu bé i perquè se l'estima. L'adult ha de ser proper en aquell moment però clar i coherent amb el que diu. Només així aconseguirem que poc a poc l'infant vagi regulant aquests estats emocionals.

A partir dels 3 anys s'inicia una nova etapa de desenvolupament en la que es construeixen noves necessitats, interessos, formes d'expressar-se i relacionar-se. En aquesta etapa està més desenvolupat el llenguatge, el qual serà formant part d'ell tota la vida i li servirà per comprendre la realitat.

És llavors que el nen compren amb més claredat l'exemple de l'adult quan l'expressa amb paraules. Durant els 3 i 4 anys el nen atorgarà unes emocions a determinats esdeveniments, però això canviarà a partir dels 6 anys que comprendrà que l'avaluació que fem nosaltres de la situació determina el que sentim.

La comprensió de les emocions pròpies i alienes és vital per al desenvolupament de les relacions socials, ja que, si el nen es capaç de reconèixer les emocions pròpies és més fàcil que reconegui les dels altres i així desenvolupar l'empatia.

L'etapa d'educació infantil és la més costosa per desenvolupar l'empatia (tot i que hi ha estudis que demostren que hi ha empatia precoç, donada l'emocionalitat de l'infant) perquè és una època en que el món es percep des del punt de vista personal i no s'entén que hi hagi altres punts de vista, és l'etapa de l'egocentrisme.

No obstant, és important que des de petits se senyalin les conseqüències de les seves conductes o destacar l'estat emocional de l'altra persona per tal que el nen es vagi donant compte que hi ha altres maneres de veure el món i que la seva actitud té efectes en el seu entorn.

Durant els dos primers anys de vida, tenen gran importància els jocs i les cançons tradicionals infantils. Aquests recursos faciliten el contacte adult-infant/infant-adult on existeix una interacció, contacte corporal i afectuós creant moments emocionals importants.

Un altre aspecte important del desenvolupament emocional infantil són els tipus de vincle afectiu que destaca Ainsworth (1978) els quals Bowlby considera que es mantenen al llarg del temps i condicionen les relacions posteriors:

- Vincle afectiu segur: ansietat durant la separació, reforç de la seguretat en el moment del retrobament amb la mare.

- Vincle afectiu ansiós/evitatiu: poca ansietat durant la separació i desinterès clar en el retrobament que implica desconfiança.
- Vincle afectiu ansiós/resistent: mostra ansietat durant la separació i no es calma quan es retroba amb la mare.

2.4. L'educació emocional

Rafel Bisquerra (2010) en el seu llibre *Educación emocional y bienestar*, descriu l'educació emocional com *un proceso educativo continuo y permanente, que pretende potenciar el desarrollo emocional como complemento indispensable del desarrollo cognitivo, constituyendo ambos los elementos esenciales del desarrollo de la personalidad integral. Para ello se propone el desarrollo de conocimientos y habilidades sobre las emociones con objeto de capacitar al individuo para afrontar mejor los retos que se plantean en la vida cotidiana. Todo ello tiene como finalidad aumentar el bienestar personal y social.*

L'educació emocional té un caire preventiu, ja que el que vol és minimitzar la vulnerabilitat emocional davant de frustracions o prevenir que passin i quan no es donen el que pretén és maximitzar les tendències constructives. Com ja se sap la falta d'educació emocional comporta una falta de control de les emocions que pot portar a tenir actituds perjudicials per un mateix.

Els objectius generals de l'educació emocional són:

- Tenir un millor coneixement de les pròpies emocions
- Identificar les emocions dels altres
- Desenvolupar l'habilitat de controlar les pròpies emocions
- Prevenir els efectes de les emocions negatives
- Ser capaç de generar emocions positives
- Desenvolupar una gran competència emocional
- Ser capaç d'automotivar-se
- Tenir una actitud positiva davant la vida
- Aprendre a fluir

2.5. El plor: definició i tipologia⁴

Plor *m* **1** Acció de plorar. **2 perdre el plor** Restar, una criatura, sense respiració a causa d'una excitació sobtada.

Plorar *v* **1** *1 intr* Vessar llàgrimes. **2 tr** Ésser vivament afligit (per alguna cosa); lamentar.

Ploradissa *f* Plors abundants

Ploraner-a **1** *1 adj* Que sol plorar sovint o per poca cosa.

Gran Enciclopèdia Catalana

Un proverbi jueu diu que “lo que el jabón es para el cuerpo, son las lágrimas para el alma” i amb això podem fer-nos una bona idea del que significa el plor.

El plor en els nadons es pot donar per diferents motius, un d'ells és pel reclam a l'adult perquè li cobreixi una necessitat o desig immediat o pot ser la resposta que té l'infant davant d'una situació que li genera un malestar físic, psicològic i emocional (tal com l'estrès). El plor, és la manera que té de comunicar-se i relacionar-se amb els altres per fer-los coneixedors de que li passa alguna cosa.

Segons Aletha J. Solter, en el seu llibre *Llantos y rabietas, cómo afrontar el lloro persistente en bebés y niños pequeños*, el plor és un mecanisme de lliberació d'estrès per als nens i nenes que és beneficiós per al seu benestar físic i emocional i ajuda a tenir més capacitat per aprendre. Però sobretot, el fet de permetre el plor quan l'infant ho necessita ajuda a enfortir els lligams entre l'adult i el nen.

⁴ La informació d'aquest apartat ha estat tret del llibre d'Aletha J. Solter (2002) *Llantos y rabietas, cómo afrontar el lloro persistente en bebés y niños pequeños*. Barcelona: Ediciones Medici.

Aletha J. Solter considera que plorar és un estat de despertar fisiològic seguit d'una relaxació profunda. Plorar es considera un mecanisme molt bo per descarregar tensions i baixar la pressió de la sang i el ritme cardíac.

El doctor William Frey va fer un estudi bioquímic sobre les llàgrimes humanes i les va classificar entre: llàgrimes que venien generades per motius emocionals i llàgrimes que eren conseqüència de motius d'irritació. En el seu estudi va demostrar que tenien components químics diferents. En estudis que va realitzar posteriorment sobre la llàgrima van demostrar que hi ha substàncies relacionades amb l'estrès en les llàgrimes. Algunes d'aquestes substàncies va ser l'hormona ACTH (la qual estimula la producció de glucocorticoides), catecolamines com l'epinefrina i la norepinefrina (la secreció de les quals podria reduir els efectes de l'activació del sistema simpàtic durant l'estrès) i la leucina-encefalina (tipus d'endorfina que s'activa durant l'estrès).

Tant les catecolamines com les endorfines podrien funcionar com a neurotransmissors en el cervell. Aquests junt amb d'altres regulen el nostre estat d'ànim i determinen si ens sentim feliços o no.

És per tot això que es pot considerar que plorar té un paper important en proporcionar un equilibri que sigui beneficiós d'aquestes substàncies químiques i d'aquesta manera es redueixen els síndromes de depressió i ansietat sense necessitat de medicació.

En aquest llibre trobem un reclam constatat als beneficis que té el plor per al benestar emocional, posant un èmfasi constant a la necessitat de deixar enrere la tendència que és té a ofegar-lo i donar lloc a la lliure expressió del plor. Segons Aletha J. Solter l'infant que plora suficient té una millor salut, estableix uns vincles més sans amb els adults, tenen millor autoestima, és més fàcil conviure amb ells i tenen més capacitats d'aprenentatge.

2.6. El consol: definició i alguns recursos

Consol *m* 1 Acció de consolar o consolar-se; 2 l'efecte.

2 Persona o cosa que consol .

3 tenir mal consol (d'algú) Rebre'n mals tractes.

Consolar *v* 1 1 *tr* Alleujar la pena, el dolor (d'algú).

2 *tr* Donar consol. 3 *No es podia consolar.*

Qui no es consola és perquè no vol.

2 *pron* Conformar-se.

Gran Enciclopèdia Catalana

El consol és l'acte d'acollir, escoltar i legitimitzar l'emoció d'aquell qui l'està experimentant. El consol no fa judicis sinó que deixa expressar i poc a poc ajuda en la regulació del sentiment.

En el projecte que presento faig ús d'alguns recursos que m'han servit per al consol del plor. Aquestes estratègies són instintives i naturals en l'ésser humà davant d'un infant que plora però això no treu que no es puguin considerar a nivell científic.

Totes les estratègies o recursos utilitzats, han d'anar acompanyats d'una presència implicada de l'adult i la lliure expressió del plor mentre poc a poc es va regulant i calmant.:

- Agafar-los a braços
- El balanceig tranquil
- Frega a l'esquena
- Ritmes suaus
- Donar un objecte per jugar
- El xumet
- Cançons
- Parlar

Hem de tenir clar que cal donar l'opció a que el nen es desfogui, i poc a poc amb l'ajuda del recursos anar-lo tranquil·litzant. Aquests recursos no han de servir per ofegar-li el plor i fer-los "callar". S'ha de deixar que l'expressin i ajudar-los poc a poc a que s'incorporin en l'activitat. Si el que fem és directament donar-los alguna cosa que els calmi de cop el nen farà una associació directa del benestar amb un objecte, sense fer front al sentiment que pateix.

L'adult ha de donar recursos per a la canalització i consol del plor, però a mesura que el nen va desenvolupant la parla hem d'estimular l'expressió verbal del que els hi passa per així ajudar al reconeixement de les pròpies emocions i una bona regulació que sigui positiva per al seu desenvolupament emocional.

És important que en aquest procés d'aprenentatge es permeti a l'infant equivocar-se i ser més autònom emocionalment. D'aquesta manera podrà comprendre les seves emocions i prendrà consciència dels seus sentiments i així no necessitarà tant l'adult per poder-se calmar.

3. Programa: descripció de l'observació

3.1. Presentació: anàlisi del context i les necessitats detectades

El context que envolta el programa presentat és l'aula de nadons de l'escola on treballa (EBM EL Cabusset, El Prat de Llobregat). Aquesta aula està formada per set nens i una nena, nascuts entre el mes de febrer i el mes de maig del 2010, i dues educadores, una referent i una suport, que acompanyen durant tota la jornada escolar aquest grup de d'infants en el seu desenvolupament integral.

Aquesta escola, que es troba dins del districte 5è del Prat de Llobregat (C/ Músic Blai Carmona, 4), està dins d'un marc de població d'un nivell socioeconòmic mig. La procedència dels habitats és molt diversa, ja que podem trobar des de persones autòctones o de diverses comunitats espanyoles (sobretot Andalusia, Extremadura i Castella la Manxa), fins a persones immigrants de països molt diferents (sobretot del Marroc, Xile, Romania i Amèrica del Sud).

A l'escola hi ha un total de 127 alumnes dels quals 70 són nens i 57 són nenes. D'aquests, hi ha 8 que componen l'aula de nadons (nivell 0): 7 nens i 1 nena. D'aquests 8 alumnes, n'hi ha 5 que passen tota la jornada escolar a l'escola, n'hi ha 1 que ve només pel matí i dos que venen matí i tarda però van a dinar a casa. La procedència de les famílies dels infants d'aquesta aula, és majoritàriament autòctona, exceptuant una família marroquí i una equatoriana.

Com he pogut comprovar aquest any, l'aula de nadons és un garbuix d'emocions constant i l'infant envia un reclam constant per tal que l'adult el recolzi i acompanyi en aquest món tant intens i desconegut. És important que l'educadora que els acompanya estigui preparada i tingui unes competències emocionals ben desenvolupades que serveixin de model positiu per al nen i nena.

Amb aquest treball m'he volgut focalitzar en quatre emocions bàsiques d'aquesta etapa: la tristesa, la por, l'enuig i la frustració; i en la manera comú que tenen d'expressar-se: el plor. Durant aquest curs he vist que són unes emocions amb molt de pes en aquestes edats i la manera d'expressar-les, el plor, és un fenomen natural i pur, bo i necessari però que cal regular perquè no es torni contraproduent.

Donades les edats dels infants amb qui treballo, podem dir que estan just en l'inici del camí de les emocions i, per tant, les necessitats que tenen són les més bàsiques: iniciar-se en el món de les emocions familiaritzant-se amb els noms i les expressions, així com acollir les estratègies de regulació de les emocions negatives per, poc a poc, fer-ne ús de forma autònoma.

Com hem pogut veure durant la presentació del treball, en el desenvolupament de l'infant té un pes important les emocions, ja que "mouen" tot el que som, fem, pensem, diem, etc. En el primer any de vida tenim un handicap important per al "món emocional": l'absència de l'expressió verbal. L'infant encara no té desenvolupada la parla i la seva manera de comunicar-se és més emocional que mai, ja que, sense paraules el que ens queda és l'expressió de l'emoció en estat pur: el plor, el somriure, l'enuig, etc.

Com educadors hem de tenir molt en compte les emocions dels nens i nenes amb qui treballem, siguin de l'edat que siguin, i en el cas dels nadons et reclamen constantment que acullis el que senten i els ajudis a posar nom i gestionar-ho des d'una postura tranquil·la, coherent i afectuosa.

Pel que fa a l'adult, treballar amb aquestes edats tant tendres i emocionals és tot un repte. Les aules són garbuix d'emocions constant, no només hi trobes les dels infants sinó també les de les educadores, i és important que la part racional (adult) de l'aula tingui unes bones capacitats emocionals per poder fer-ne front. Cal que tinguis una bona consciència emocional per

poder acollir les emocions dels nens i nenes, així com recursos de regulació de les pròpies emocions que ajudin a ser un model emocional positiu per als teus alumnes.

Sovint ens trobem que les situacions en les que s'expressen emocions positives les podem gestionar més fàcilment, però quan es donen moments d'emocions negatives, la cosa es complica. L'infant no sap posar paraules al que sent, i de vegades es difícil saber què li passa. Això fa que, de vegades, per l'adult, sigui una situació neguitosa i frustrant, ja que no saps què té, què sent, què pots fer perquè se senti millor o perquè entengui que no té raó. Són situacions en que has d'equilibrar el consol amb coherència amb el que ha passat (no sempre plora perquè li han fet mal, no sempre és la "víctima" del plor, hi haurà vegades que li hauràs de legitimitzar el seu dolor o enuig però deixant clar que no té raó) i tot això, amb nens tant petits, és més difícil si no hi ha un feedback verbal

En conclusió, les necessitats trobades dins del context en el que apliquem el programa són :

- La necessitat d'acollir les emocions de l'infant
- Fer ús d'un vocabulari empàtic i legitimitzador
- Donar consciència emocional a l'infant i a l'adult
- Facilitar estratègies de regulació emocional a l'infant
- Tenir en compte les pròpies emocions i autoregular-les per ajudar en la regulació emocional de l'infant

3.2. Objectius

Donada la temàtica del programa i les edats tant petites dels infants amb els que treballem, he dividit els objectius per als adults i també per als infants. El fet que siguin tant petits, hi ha capacitats emocionals que per molt que ens plantegem no podem veure una evolució, perquè cal un procés maduratiu per assolir-les, això, però, no vol dir que des de la figura de l'adult no es comencin a fomentar.

Malgrat que hi ha objectius tant per l'adult com per l'infant, la figura més rellevant serà la de l'educadora ja que no només té els seus objectius sinó que assoleix un pes important en els dels nadons.

3.2.1. *Generals*

Els objectius generals plantejats per al projecte són:

- ✓ Observar les situacions de plor dels infants i donar consciència de l'emoció que experimenten
- ✓ Observar la consciència i regulació emocional de l'adult en les situacions de plor de l'infant
- ✓ Analitzar i avaluar les estratègies de consol per a la regulació del plor de l'infant

3.2.2. *Específics*

Els objectius específics els he subdividit segons l'adult o l'infant, ja que, com he dit abans, considero que no es poden generalitzar donades les edats tant petites dels nens i nena de l'estudi.

Adult:

- ✓ Prendre consciència de les pròpies emocions en el moment del plor i donar-hi nom
- ✓ Comprendre les emocions dels infants que té al seu càrrec en cada situació i posar-hi nom per familiaritzar a l'infant amb el vocabulari
- ✓ Fer us d'un vocabulari empàtic i legitimitzador, a la vegada que clar i segur, en les situacions de conflicte
- ✓ Regular les pròpies emocions per tal que aquestes no influèncin al nadó i l'adult sigui capaç de fer front a la situació d'una forma tranquil·la i conscient

Infant:

- ✓ Familiaritzar-se amb el vocabulari de les emocions i iniciar-se en la relació de l'expressió i el mot.
- ✓ Iniciar-se en la regulació de les pròpies emocions acollint les estratègies que les educadores li faciliten.
- ✓ Acceptar l'ajut emocional que li ofereix l'adult

3.3. Metodologia i procés d'aplicació

La metodologia utilitzada per dur a terme aquest programa ha estat la intervenció directa en el moment crític del plor mitjançant els diferents recursos que he volgut observar. Aquesta intervenció l'he avaluada amb un quadre d'observació que m'ha servit com a instrument d'avaluació per observar i analitzar els ítems que he volgut tenir en compte en el meu projecte.

Per a realitzar aquesta pauta, m'he ajudat de la proposta que fa en el llibre *Aprendre i ensenyar a l'educació infantil* Teresa Huguet per al grup de 0 a 12 mesos d'Escola Bressol⁵. Aquest document està dividit en les àrees de desenvolupament dels infants i l'àmbit referent a les emocions i sentiments es troba dins l'àrea 1: Descoberta d'un mateix, i dins d'aquest en l'apartat de coneixement d'un mateix i del propi cos.

En aquest apartat es proposa tenir en compte com l'infant expressa les seves emocions i sentiments, si accepta les mostres d'afecte de l'adult, així com si manifesta el seu estat d'ànim de forma no verbal, accepta que intervinguem en les emocions negatives per controlar-les, com es mostra davant de la intervenció, es calma fàcilment o no quan el consolem, com es mostra habitualment, etc.

La intervenció ha estat observada al llarg del mes de maig d'enguany en l'espai diari dels infants (aula, passadís, dormitori i pati). He triat fer-la en aquestes dates perquè els infants ja estan adaptats a l'escola i per tant l'ambient de l'aula és més tranquil per poder fer l'observació. No obstant, aquests dies coincideixen amb la tornada de les vacances de Setmana Santa i, després d'uns quants dies a casa amb els pares, a alguns infants els primers dies poden ser-los costosos (sense ser l'emocional inici de curs).

⁵ Bassades, E; Huguet, T; Solé, I. (2006) *Aprendre i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona: Editorial Graó. Biblioteca infantil nº 1.

Per poder fer aquesta intervenció, m'he centrat en tres infants de l'aula: dos nens, el Martí i el Roger, i una nena, la Clara⁶, que tenen entre un any i un any i dos mesos. He triat aquests tres nens perquè els he observat al llarg del curs i m'he adonat que són molt diferents entre ells. Tenen diferent manera de comportar-se, relacionar-se i expressar-se emocionalment i això m'ajudarà a tenir un ventall de respostes més ampli que em poden ajudar a concretar en la meva observació.

Per a ells l'Escola Bressol és el seu primer contacte fora de l'àmbit familiar on molts d'ells hi passen un gran nombre d'hores i les persones que estem amb ells serem molt significatives en el seu desenvolupament integral, és per això que dins del projecte també s'observa l'actitud de l'adult en les situacions avaluades.

Els moments que he triat per a fer l'observació són variats. No he volgut centrar-me en un moment concret del dia sinó que he observat el comportament dels infants al llarg de tota la jornada escolar i cada dia he triat un moment de plor, el desenvolupament del qual m'hagi semblat significatiu.

D'aquesta manera podrem veure diferents moments i situacions que han donat peu al plor, diferents maneres de plorar, de consolar-se, situacions repetides, enuig, tristesa, frustració, etc. Podrem veure com hi ha algun infant que evoluciona i aconseguim que poc a poc s'autoreguli, si necessiten molt la nostra presència o de seguida segueixen la seva activitat sols, quins recursos oferts els ajuden més a consolar-se i veurem el paper de l'educadora davant del plor.

⁶ Els noms dels infants han estat canviats per motius de privacitat

3.4. Observacions

El quadre d'observacions que he utilitzat és el següent:

Data del dia

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	
2. Quina ha estat la causa?	
3. Amb quina intensitat ha plorat?	
4. Quanta estona ha durat el plor?	
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	

3.4.1. *El Martí*⁷

El Martí és un nen d'un any i un mes d'edat. És un infant amb força caràcter, que tendeix a mostrar-lo quan una cosa no surt com ell vol, és afectuós i mostra una mica de dependència cap a l'adult, sobretot amb la mare. És el primer fill, el nét més petit (amb molta diferència) i per motius de salut, només tornar de les vacances de Setmana Santa ha hagut d'estar una setmana a casa. Durant aquests dies l'ha cuidat l'àvia i totes les atencions, com és normal, han estat per ell.

Tornar a l'escola ha estat una mica difícil i ens ho ha demostrat enutjant-se quan la mare el deixava a l'aula o quan notava que tota la nostra atenció no se centrava en ell. No obstant, també han hagut moments de tristesa per diverses raons, tot i que, sovint, el plor que més s'ha donat ha estat donat per un motiu de frustració/enuig que ha donat pas a rebequeries.

Normalment és un nen mogut, que necessita del contacte amb els altres. Constantment esta al damunt dels nens i aquesta actitud, just ara que aprèn a relacionar-se amb els iguals, sovint es tradueix en "molestar-los". Li agrada ser autònom i que les coses siguin com ell vol, i sinó és així té tendència a enfadar-se força.

És espavilat i intel·ligent i ho demostra amb els aprenentatges que ha anat fent a nivell psicomotor, verbal, relacional, etc. Això fa que sigui més conscient de les conseqüències del seu comportament i que per tant en faci un ús més precís per aconseguir el que vol i sigui més difícil distreure'l en el consol.

⁷ Totes les observacions fetes al Martí estan a l'Annexe, dins de l'apartat 1

3.4.2. *El Roger*⁸

És un nen d'un any d'edat. És un infant afectuós, alegre i força autònom pel que fa a la figura de l'adult. El Roger és un nen que va molt a la seva, juga tranquil·lament sol i pot passar estona sense que se'l senti a l'aula. Tot i estar en el seu món hi és present amb la mirada, observant, buscant que el miris i li facis alguna gràcia de tant en tant.

En Roger és el segon fill d'un matrimoni jove. Té un germà gran amb qui es tenen molt afecte igual que es demostra en la relació amb els pares i això fa que es mostri feliç en tot moment.

Quan a la seguretat emocional, podem dir que és un nen que se sent segur, no es mostra intranquil quan els pares el deixen a l'aula i és posa molt content quan el venen a buscar. Al llarg de tot el curs no s'ha mostrat en cap moment trist per quedar-se a l'escola, ha estat sempre molt còmode i familiar amb l'espai.

Durant el mes que ha durat l'observació del projecte, tot i venir d'estar uns quants dies a casa, sembla estar molt content amb la tornada i ho ha demostrat sense plorar ni estranyar-se dels pares en cap moment.

Quan en Roger plora tendeix a ser amb molt de sentiment, sigui el que sigui que li hagi passat. Normalment quan plora és perquè s'espanta, s'atabala, es fa o li fan mal. No és un nen que plori massa per rebequeria.

⁸ Totes les observacions fetes al Roger estan a l'Annexe, dins de l'apartat 2

3.4.3. *La Clara*⁹

La Clara té un any i dos mesos i és la única nena de la classe. És la primera filla d'un matrimoni jove i això és nota en el seu tarannà. És una nena molt espavilada, simpàtica, tranquil·la i afectuosa, acompanyat d'una mica de tossuderia i caràcter que fa que en determinats moments sigui difícil comunicar-se amb ella.

La Clara mostra molt interès en les seves capacitats i constantment està provant les possibilitats que amaguen. Es mostra molt autònoma i segura dins de l'aula i cap a l'adult. Això no treu que de tant en tant busqui el teu afecte.

Tot i que ara podem dir que es mostra segura i tranquil·la, a la Clara li va costar molt l'inici de curs, va tenir una adaptació difícil i va requerir molta presència i afecte de l'adult per poc a poc anar tenint més seguretat. De tots els nens que tenim a l'aula és la que passa més hores a l'escola i això té una vessant positiva, perquè ha creat un bon vincle amb les dues educadores.

És una nena que mostra molt de sentiment quan plora, però no triga massa a consolar-se, si no és per rebequeria. Mostra un ventall ampli de motius al llarg del mes que he dut a terme el programa i això ha ajudat a veure diferents tipus de plors i diferents maneres de consol.

⁹ Totes les observacions fetes a la Clara estan a l'Annexe, dins de l'apartat 3

4. Avaluació

4.1. Avaluació de l'observació

4.1.1. Instrument d'observació i pauta d'avaluació

El tipus d'observació que he utilitzat ha estat participativa i el recull de les observacions l'he fet mitjançant un diari que seguia el patró de les graelles que he presentat.

Els ítems que he observat volen donar resposta a diferents aspectes que he trobat interessants d'observar en les situacions de plor. Les coses que he volgut avaluar amb les preguntes que em feia en cada observació són:

Ítems	Què volen avaluar
1. En quin moment s'ha donat el plor?	si hi ha un moment concret del dia al que el nen és més vulnerable
2. Quina ha estat la causa?	Quins són els motius pels quals plora normalment i en cas que es repeteixin constantment si mostren una evolució
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Si tendeix a plorar molt intensament o té un plor més lleuger i la durada que ha tingut. Si en casos que es repeteixen va reduint l'estona de plor i la seva intensitat o si és persistent
4. Quanta estona ha durat el plor?	
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Veure com és la resposta de l'adult davant del plor. Si atén immediatament o no el plor i, en els casos que no es respon al moment, quina es la causa per la qual no ho fa. Com sent davant l'emoció que expressa el nen i com afecta en la seva actuació
6. En aquestes situació, quina reacció he tingut jo davant d'aquesta emoció?	

7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Mirar si tots els nens volen o no el teu afecte en un moment de plor i en el cas que el rebutgi com ho fa i perquè
8. Quines estratègies has utilitzat? Ha fet falta canviar-les sovint? Quantes han fet falta normalment?	Donen resposta al consol, a les estratègies que els hi serveixen, a si triguen molt en tranquil·litzar-se o no i quan ho fan si requereixen de la teva presència per sentir-se segurs
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	

4.1.2. Anàlisi i conclusions dels tres casos estudiats

A continuació presento l'avaluació de les observacions fetes a cada un dels tres infants que he observat i les conclusions que he tret del global de l'observació feta al llarg d'aquell mes i del que he pogut observar en els dos mesos posteriors.

Quadre resum de les observacions

Ítems	
11. En quin moment s'ha donat majoritàriament el plor?	A mig matí, abans d'anar a dinar
12. Quina ha estat la causa més rellevant?	Veure que no estàs a prop d'ell físicament. Malgrat que no marxis de l'aula té la necessitat que siguis en un espai proper al seu.
13. Amb quina intensitat ha plorat normalment?	Molt alta, amb ràbia i enuig
14. Quanta estona ha durat majoritàriament el plor?	Les estones que han durat més no han passat dels 7-10min. De totes maneres normalment ha plorat entre 2 i 4 minuts.
15. Normalment, quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	En general se l'ha atès de seguida. Si no ha pogut ser físicament, acompanyant-lo verbalment o intentant distreure'l mentre seguïem fent la tasca que en aquell moment ens tocava que sovint era el canvi de bolquer.
16. En aquestes situació, quina reacció he tingut jo davant d'aquesta emoció?	Al principi m'angoixa, em fa sentir impotent i fins i tot m'irrita. Poc a poc vaig aconseguint tranquil·litzar-me.
17. Normalment, accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí, sempre.

18. Quines estratègies has utilitzat? Ha fet falta canviar-les sovint? Quantes han fet falta normalment?

En els casos més rabiosos ha fet falta canviar sovint: xumet, cançons, donar un objecte, contacte físic (braços, frega, ritmes i balanceig). En casos que el plor ha estat més controlat no han fet falta gaire més que braços i distreure'l amb algun objecte.

19. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?

En general, un cop estem amb ell es consola ràpid. Són pocs els moments que li cal molta estona per consolar-se i seguir la seva activitat autònomament.

20. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?

Un cop està tranquil, li cal una mica la teva presència per sentir-se del tot segur. Passats uns 5 minuts aproximadament segueix la seva activitat

Conclusions de l'observació:

Tenint en compte que he pogut fer el seu seguiment un cop acabada l'observació del programa, comparant el recull que vaig fer durant el mes de maig i l'actitud d'ell quan va acabar el mes de juliol, puc confirmar que en Martí va fer un gran canvi pel que fa a la seva regulació emocional.

Tot i que han seguit havent moment emocionalment molt "disparats", el motiu principal pel qual plora en aquestes observacions (la falta de la teva presència) s'ha anat regulant, i poc a poc el nen ha anat trobant estratègies per relaxar-se i no tenir tanta dependència.

En general, si el motiu no ha estat de "rabieta", és un nen que s'ha consolat bé i sense necessitat de gaire més que una mica de braços, frega a l'esquena, balanceig i distracció.

No obstant, en el mes d'observació, venint d'estar tants dies a casa, els moments més importants de plor han estat carregats de força ràbia, frustració i sentiment i el que més consol li dona és que estiguem amb ell. Com ja he dit en la seva presentació, donat el seu entorn, és un nen que a l'inici està molt enganxat a l'adult i quan està desconsolat és quan més falta

li fa que estiguis present al seu costat. Hi ha infants que sentin-te i mirant-te es poden quedar tranquils, però aquest no és el seu cas.

En els moments que no se li ha pogut donar aquesta atenció més propera físicament ha estat perquè ha coincidit amb el canvi de bolquers i no pots deixar desatès a l'infant que està canviant per anar al seu costat en el moment de "rabieta". Ell sap que ets allà i sap que no marxés, però per tossuderia vol que siguis amb ell enganxat i no sempre pot ser. Ha d'entendre que no el deixes, però que hi ha més nens i que ell ha de jugar tranquil sense tenir-te present tota l'estona.

Al principi ha costat molt perquè ell és molt insistent. És un nen que està acostumat a que si plora de seguida van a veure que li passa, i en quan té la teva atenció deixa de plorar com si res. Aquesta actitud ha d'anar-la regulant poc a poc perquè no pot tenir sempre el que ell vol.

La meva actitud també ha anat millorant, al principi em posava molt nerviosa perquè volia atendre'l i que estigués tranquil però no podia descuidar la meva feina amb els altres nens. Poc a poc vaig anar-me adonant que no li passava res en particular sinó que ell vol que estiguis allà per ell només, però que no podia fer-ho, ell havia d'aprendre que de vegades no es pot i que hi ha més nens a classe. Les paraules que li explicaven: "sóc aquí, no marxo, tu juga amb els cotxes que ara vindré aquí amb tu, hi ha més nens i haig de canviar-los que marxem a dinar" o les cançons, no el consolaven en aquell moment de tensió, així com tampoc els objectes perquè es distregui o el xumet. Ell et vol a tu i res ho pot substituir. En aquells moments sents una barreja d'enuig, impotència i nerviosisme que no afavoreix gens a que ell es relaxi, al contrari, ell va entrant en un cercle de nerviosisme constant que arriba un punt que no pot controlar i és important que estiguis tranquil per poder-lo frenar.

Poc a poc, amb l'experiència em vaig anar tranquil·litzant en aquests moments més tensos i es va veure afavorit amb la resposta d'ell. Sense consolar-se per complet, es va anar adonant que amb aquella manera de

plorar no aconseguia res. Així que en les darreres situacions ell sol va intentant tranquil·litzar-se.

Quadre resum de les observacions

Ítems	
1. En quin moment s'ha donat majoritàriament el plor?	Al matí
2. Quina ha estat la causa més rellevant?	Perquè s'ha fet o li han fet mal
3. Amb quina intensitat ha plorat normalment?	Alta.
4. Quanta estona ha durat majoritàriament el plor?	Poca, 1 minut aproximadament
5. Normalment, quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poca, el màxim que hem trigat ha estat un minut, sinó majoritàriament ha estat a l'acte.
6. En aquestes situacions, quina reacció he tingut jo davant d'aquesta emoció?	Em mostro tranquil·la
7. Normalment, accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Ha fet falta canviar-les sovint? Quantes han fet falta normalment?	Poques. Normalment amb una mica de braços, una frega i distreure'l amb un objecte o cançó.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Conclusions de les observacions:

De tots els infants observats potser és el que mostra menys evolució perquè se sol consolar ràpid i molts cops ell mateix. Tot i tenir un plor molt sentit, no és un plor rabiós i li dura poca estona. És un nen que de seguida es distreu i segueix el seu joc sense necessitar la teva presència al seu costat.

Malgrat que ha estat fàcil el consol amb ell i que sembla que no ha hagut un canvi, ha estat clau per a poder marcar diferències i tenir una visió més ampla d'aquest món tant tendre i desconegut com és el plor.

Viure els moments de plor amb ell ha estat un aprenentatge de la relaxació que necessitava tenir quan es donaven els moments de plor a l'aula, sobretot amb nens que tenen un plor més irritant, i per aprendre quan plorava de mal o quan plorava per cridar-te l'atenció.

En general ha estat un nen molt agraït de consolar. Sempre que ha plorat hem pogut atendre'l ràpidament i no han fet falta massa estratègies, només amb la teva presència i distraient-lo una mica s'ha relaxat i ha seguit el seu joc tranquil·lament i de forma autònoma.

Quadre resum de les observacions

Ítems	
1. En quin moment s'ha donat majoritàriament el plor?	Al matí
2. Quina ha estat la causa més rellevant?	Les causes més freqüents són perquè es fa o li fan mal i perquè s'enfada per alguna cosa
3. Amb quina intensitat ha plorat normalment?	Alta, sovint rabiósa
4. Quanta estona ha durat majoritàriament el plor?	Poc, un minut aproximadament.
5. Normalment, quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poca, ha estat immediat
6. En aquestes situació, quina reacció he tingut jo davant d'aquesta emoció?	En general m'he mostrat tranquil·la, tot i que ha tingut alguns moment de "rabieta" que al principi m'alteraven molt i poc a poc m'he anat tranquil·litzant
7. Normalment, accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí, menys quan està molt rabiosa
8. Quines estratègies has utilitzat? Ha fet falta canviar-les sovint? Quantes han fet falta normalment?	Normalment no cal canviar massa, només amb braços, una frega i balanceig n'hi ha prou.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, en general es consola ràpid
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Conclusions de les observacions:

En general la Clara és una nena s'ha mostrat tranquil·la. Malgrat que el plor sigui d'una alta intensitat, normalment li ha durat poc i s'ha consolat sense fer falta gaire canvi d'estratègies. Amb una mica de braços i frega a l'esquena es queda tranquil·la i s'incorpora al joc sense necessitar la teva presència al seu costat.

No obstant, és una nena amb caràcter i quan ha tingut algun dels seus moments de "rabieta" ha estat difícil accedir a ella. No vol que la toquis i es mostra molt rabiosa. En aquells moments és millor esperar que descarregui una mica i després apropar-te per ajudar-la a relaxar-se i parlar una mica de la seva actitud.

Al principi tenia molta tendència a pegar i si li feien mal es tornava, però nosaltres li hem anat dient que no es feia i que no s'havia de respondre pegant. Ella és molt espavilada i poc a poc hem pogut veure com quan un nen li feia mal i rondinava li "deia" alguna cosa i s'auto-consolava ràpidament marxant del lloc o distraient-se amb algun altre objecte.

Ha estat gratificant observar el seu plor perquè mostra una gran varietat. T'adones quan plora per rebequeria i quan és un plor de dolor, i això ha ajudat molt a aprendre a tractar-ho. Sempre se l'ha consolat a l'acte, o verbalment o físicament i potser és dels tres nens observats el que la paraula ha tingut més resultat.

Recordo que a l'inici de curs plorava molt i em desestabilitzava molt emocionalment pensar que s'ho passava malament. Poc a poc hem anat creant més vincle i ella ha anat mostrant més seguretat emocional a la vegada que ha anat aprenent més a regular-se emocionalment. Aquesta seguretat i millora m'ha ajudat a aprendre a relaxar-me quan ella plora i això ha afavorit molt en el seu consol.

4.2. Avaluació del projecte

Els objectius d'aquest treball són tres molt generals que acullen un grapat d'específics, molt concrets. L'avantatge que tinc és que, malgrat que el programa se centri en un temps determinat, he pogut veure l'evolució que ha tingut tot el curs i per tant he vist com ha anat el dia a dia un cop acabada l'observació. I, això, em facilita poder donar una visió més amplia en la meva avaluació.

Personalment, considero que durant el mes que s'ha fet l'observació, s'ha notat una millora de l'actitud davant del plor, que ha fet que s'assoleixin els objectius proposats. El fet de prendre consciència de la importància que té el reconeixement de les emocions, el vocabulari utilitzat, la seva regulació i l'estat emocional de l'adult davant la situació, han fet que cada vegada millori l'actitud i els recursos i tot això afavoreixi a obtenir un resultat positiu.

Com hem comprovat, les estratègies utilitzades i observades són molt instintives i naturals. Són recursos que tothom, sense ser experts, utilitza quan un infant plora. La clau, però, de tots ells, és la tranquil·litat en l'actitud de l'adult. Personalment, considero que tots ells no tenen resultat si l'educadora no es mostra tranquil·la i és capaç de transmetre-ho al nen o nena.

Els objectius plantejats els he dividit en objectius específics per a l'adult i per l'infant, ja que la redacció no pot ser la mateixa per la diferència de consciència. És per això que els avaluaré per separat.

Pel que fa a l'actitud de l'adult i l'assoliment dels objectius, crec que, ha mesura que ha anat passant el temps ha hagut una millora en la capacitat de reconèixer les pròpies emocions i posar nom per així poder-les regular millor i estar més tranquil·la i afavorir el consol dels nens de l'aula.

Pel que fa a comprendre les emocions dels infants, també ha hagut una millora en saber diferenciar les causes, els tipus i les intencionalitats que tenien darrera. Això ha facilitat que l'actitud de l'adult cada cop sigui més segura i coherent i de retruc ha influenciat en que la seva actitud sigui més relaxada i conscient.

Quan al vocabulari utilitzat, poc a poc s'aprecia que es té més en compte. S'intenta que sigui empàtic i legitimitza el sentiment de l'infant, però en les situacions que ha fet falta el límit s'ha deixat clar, amb estima, però clar.

Els objectius plantejats per als nens i nenes no es poden avaluar al cent per cent perquè són unes edats molt petites en les quals ens trobem que el nivell de consciència encara no és suficient i no tenen desenvolupat l'expressió verbal per tenir uns resultats clars del que he fet amb el programa.

Personalment considero que gràcies a l'actitud de l'adult l'infant s'ha familiaritzat amb el vocabulari emocional i amb la relació de l'acció i l'expressió, així com ha pogut anar experimentant diferents recursos de consol que poc a poc podrà anar entenent i utilitzant. No obstant, tot és un inici i encara no es poden veure resultats del que s'ha començat.

Tot i així, pel que fa a les estratègies, considero que algun dels nens ha anat mostrant més autonomia emocional sobretot en moments "lleus" com una caiguda petita o un cop insignificant, ja que en ocasions s'ha pogut veure com ells sols es distreien amb una altra cosa sense allarga gens el temps de plor. I penso que això, és perquè en ocasions anteriors s'ha anat interioritzant el que l'adult fa amb ell.

Com hem comprovat amb les conclusions de les observacions, el nen o nena sempre accepta les mostres afectuoses que l'adult li fa quan es dona un moment de plor. De fet, com hem vist, el que més els tranquil·litza és la

teva presència i s'aferren a tu mostrant totalment la necessitat que tenen que acullis el seu sentiment.

En conclusió, trobo que fent una avaluació dels objectius plantejats, en general, s'han assolit força bé. Ha hagut un canvi considerable en l'actitud de l'adult i s'ha donat la familiarització en el món emocional de l'infant.

Pel que fa a l'eina d'avaluació, penso que fer una observació amb infants que són de la teva aula, on treballes dia a dia, és complicat. La meva observació és d'un tema transversal en el quotidià d'una aula (sobretot de nadons) i no és que observés durant una hora al dia una activitat, sinó que havia d'estar atenta als moments de plor que es donaven i avaluar-los.

Això ha dificultat molt la meva tasca, perquè sovint és difícil compaginar les dues coses i fer-ho del tot fiable. He intentat sempre memoritzar els moments i apuntar-los a l'acte, però hi havia vegades que el moviment de la classe no et permet fer-ho i després és força laboriós reproduir-ho.

Hagués anat bé tenir una càmera per filmar i poder fer una observació posterior, però aquest cop no ha estat possible. De cara a una millora d'aquest treball tinc clar que per fer una observació participativa és totalment necessari poder enregistrar el que observis.

Al llarg del temps que he estat fent el projecte he tingut al càrrec una tutora que m'ha anat fent el seguiment del treball. Gràcies a les seves aportacions i suggerències vaig anar perfilant el tema del treball fins arribar tenir a mans el que estic redactant.

Hem fet tutories en grup i també individuals i la veritat és que han estat positives i totalment necessàries per poder fer el projecte. Les sessions que he fet amb les altres companyes, potser han estat les més pesades, perquè són més llargues i de vegades no t'incumbeix el que es pugui parlar d'un

altre treball, però tot i així, de tot s'aprèn i sempre va bé saber què fan les altres noies.

Pel que fa a les tutories individuals i la constància de la tutora, estic molt contenta amb la feina feta per part seva ja que personalment he sentit que em guiava i exigia sense sentir-me ofegada i sempre he sentit que podia comptar amb ella per qualsevol dubte o ajut que necessites.

Quan a la meva avaluació personal, he de dir que després de tot el curs, si faig una reflexió de com vaig començar i com he acabat, crec que he evolucionat positivament i he millorat significativament com educadora.

Centrant-me en el tema del plor i el consol, vaig començar molt perduda i he de reconèixer que sentir plorar als nens em posava nerviosa i em feia sentir impotent quan veia que costava consolar-los.

Amb el pas dels mesos, gràcies a l'experiència de cada dia, dels coneixements que anava adquirint al màster i de les reflexions que feia sobre la meva feina a l'aula, vaig anar canviant l'actitud i millorant les estratègies de regulació personals i tot això va millorar la meva relació amb els infants i la capacitat de resoldre situacions de plor i consol.

Reflexionant sobre el treball, m'he adonat que les estratègies de consol, tot i que són naturals i instintives, hi ha vegades que en un moment de desconsol del nen no ets capaç d'utilitzar-les correctament perquè el més important ets incapaç de fer-ho: relaxar-te. Personalment crec que hem queda molt per aprendre i que encara tinc molts moments que em costa relaxar-me, però si faig un balanç del curs m'he tranquil·litzat molt a l'aula i cada vegada em sento més segura i això ha ajudat a que davant del plor m'hagi estat més eficient el consol que els hi donava.

Crec que en tot moment m'he mostrat sensible al plor, fos per tristesa, per frustració, enuig o "rabieta". En els moments que he estat a l'abast del nen

o nena de seguida he atès el seu plor i he estat afectuosa amb ell, però també he après, davant de les rabietes, a ser ferma amb el que dic tot legitimitzant el seu sentiment. Considero que he engrandit el vocabulari fent-lo més sa i deslligant-me de patrons amb els que hem van educar i això em reconforta perquè crec que em vaig acostant al model de persona i docent que vull ser.

No obstant, pel que fa a la redacció del treball i la recerca no he estat tot lo implicada que m'agradaria. El fet que no hi hagi massa fonamentació teòrica m'ha tingut sempre perduda i desmotivada i això ha influenciat en general en el treball.

Personalment m'agradaria tenir l'oportunitat, més endavant, d'aprofundir en aquest tema i ampliar els meus coneixements. Crec que és molt interessant, però requereix temps i dedicació en exclusivitat així com una mica més d'experiència.

5. Conclusions

Un cop redactat tot el treball i enllestides les correccions, faig un balanç del treball i estic segura que triar fer el treball sobre el consol del plor ha estat del tot encertat i gratificant. Des de sempre m'ha inquietat veure que els nens ploren i la ignorància de no saber a nivell psicològic ni emocional què és el plor i com cal gestionar-lo correctament fa que sovint et sentis desorientat i vençut davant d'aquesta expressió tant natural i comú en l'ésser humà.

Tenir l'oportunitat d'estudiar educació emocional i fer un treball així ha estat molt positiu per aprendre més sobre el tema i poc a poc tenir una millor resposta davant del plor i les emocions negatives que el generen. Ara que sóc emocionalment una mica més competent i gràcies als coneixements teòrics sobre l'educació emocional i el benestar em sento més segura davant dels moments que es dona el plor i amb més recursos per acompanyar i ajudar en la gestió del plor dels infants.

Tot i que és un tema que encara queda molt per estudiar, el fet de poder fer una observació acurada del plor de tres infants diferents presents en el meu dia a dia i fer-ne una avaluació, tenint en compte els coneixements adquirits, ha permès que sigui crítica amb mi mateixa i la meua manera d'actuar i que poc a poc hagi anat sent més capaç de reconèixer les meves emocions i m'hagi pogut anar regulant el que sentia per poder acollir millor el plor de l'infant i ajudar-lo en la seva regulació.

Així doncs, considero que haver d'observar l'actitud d'un mateix i del seu entorn ajuda a veure les coses que es fan bé per incentivar-les i les que no per corregir-les i no caure en el mateix error la següent vegada. El fet d'anar aprenent estratègies emocionals en el màster i tenir l'oportunitat de posar-les en pràctica a l'aula i observar-les ha estat molt positiu per millorar com educadora.

Després d'haver fet aquest màster i aprofundir en el plor, tinc clar que és una expressió de sentiments que **no es pot reprimir** sinó que se l'ha d'escoltar com qualsevol altre. Estic segura que ofegant el plor no ajudem als nens i nenes i que reconèixer-los-hi les emocions des de ben petits és positiu per als infants i pels adults i per al seu desenvolupament emocional i integral.

Des d'aquest recull bàsic del plor i el consol m'inicio a fer una crida al canvi cap a la prohibició de les emocions negatives i cap a expressions que reprimeixin el plor. Des de l'experiència que m'ha donat aquest any i els meus primer alumnes, faig una crida a reclamar que ens deixin plorar, perquè el fet només que et deixin plorar lliurement, ja és un consol. Així que: *Plora fill, plora!*

6. Bibliografia

Bisquerra, R. (2008) *Educación Emocional y bienestar*. Barcelona: Editorial Wolters Kluwer. Educación emocional y en valores.

López Cassà, È. (2011) *Educar las emociones en la infancia (de 0 a 6 años). Reflexiones y propuestas prácticas*. Barcelona: Editorial Wolters Kluwer. Educación.

Solter, Aletha J. (2002) *Llantos y rabietas, cómo afrontar el lloro persistente en bebés y niños pequeños*. Barcelona: Ediciones Medici.

Bassades, E; Huguet, T; Solé, I. (2006) *Aprende i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona: Editorial Graó. Biblioteca infantil nº 1.

Gran Enciclopèdia Catalana (1973) Barcelona: Editorial Enciclopèdia Catalana. Volumes 8 i 18.

plora fill, plora!

Observació i avaluació d'estratègies per afavorir la regulació emocional dels infants durant el seu primer any de vida

Annexos

Annexe 1

Martí

Dimarts 10 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	L'estona del matí, en el moment en que he començat a agafar els nens per anar canviant els bolquers i preparant als que han de marxar a dinar a casa.
2. Quina ha estat la causa?	Quan veu que no estàs en un espai proper al seu.
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alta. Un plor rabiós, d'angoixa i enfado.
4. Quanta estona ha durat el plor?	Ha plorat uns 5-10 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	La meua intervenció no ha pogut ser directe amb ell perquè estava sola i s'ha iniciat mentre canviava un bolquer. Però verbalment he anat comunicant-me amb ell durant 2 o 3 minuts fins que he pogut anar a atendre'l.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	M'angoixa i em posa nerviosa perquè sempre ho fa. Quan veu que no estàs a prop d'ell i que no pot estar enganxat a tu s'enfada i "brama" i em sap greu perquè ell ha d'aprendre a estar tranquil sense que estiguem enganxades a ell. És un nen que sol es va alterant i alterant i li costa molt aturar el seu plor enfadat.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Mentre no puc aturar-me li dono el xumet, li canto, quan deixo a un nen i n'agafo a un altre li dono una joguina o li faig un petó. Però en aquest cas el que realment el consola és que arribi l'altra companya o que jo pugui deixar-ho tot i estar dins de l'espai de joc on ell pugui venir constantment a veure'm.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Sí. Al final l'he assegut a una ganduleta amb el xumet i una joguina i s'ha calmat. Però després d'intentar moltes coses.
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No

Dimecres 11 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Al matí, mentre preparava als nens que marxessin a dinar a casa i canviava el bolquer dels que es quedaven a dinar
2. Quina ha estat la causa?	Quan veu que no estàs en un espai proper al seu.
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alta. Un plor rabiós, d'angoixa i enfado.
4. Quanta estona ha durat el plor?	Ha plorat uns 5-10 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Sempre s'intervé. Al principi sobretot verbalment o cantant. Però és complicat quan estas canviant a un nen poder-te aturar només per ell. Potser han passat 5 minuts fins que he tornat del descans i he pogut atendre'l una mica.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Et posa nerviós perquè veus que ell es va enrabiant i enrabiant i res del que li dius o li dones li serveix per distreure's. El que ell vol és que t'aturis i estiguis per ell. Perquè quan ho fas para immediatament.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	S'ha utilitzat diverses estratègies que hem anat canviant sovint: cantar, donar-li el xumet, dir-li coses per entretenir-lo i finalment seure amb ell.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Sí. S'ha passat una estona anant del meu costat al costat de la meua companya.
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	Al principi sí, després s'ha anat relaxant i ha anat introduint-se en el joc.

Dijous 12 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant el canvi de bolquers abans de marxar a dinar
2. Quina ha estat la causa?	Que no estàs a prop d'ell
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta, molt enrabiada. Més que plorar, crida i brama, però no li cauen llàgrimes.
4. Quanta estona ha durat el plor?	Uns 5 o 10 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poca, sempre s'ha mirat d'intervenir verbalment al principi, després mentre anava atenent als altres nens li donava el xumet o una joguina.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em neguiteja perquè sempre ho fa i em fa ràbia que sigui per tossuderia. No perquè li passi res en concret. Ell vol que estiguis per ell i no pot ser sempre així.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí, però vol que em quedi i quan em reincorpo a la meua tasca torna a plorar
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Cantar, parlar-li, donar-li el xumet, donar-li una joguina perquè es distregui... Res funciona. Només que tu puguis estar amb ell asseguda a l'espai de joc.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Sí
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	Sí, li cal la meua presència o la de la meua companya.

Divendres 13 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Ha vist a la seva mare
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Normal
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poca estona. 1 o 2 minuts.
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. De seguida l'he agafat a coll per entretenir-lo.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em mostro tranquil·la perquè veig que no és un plor rabiós i que es consola ràpid amb el que li faig.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	No han fet falta massa estratègies. Distreure'l i normalitzar el fet de veure la mare. Li hem dit adéu i li hem tirat un petonet i després l'he portat a pujar al cavall.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	Una mica, però de seguida ha seguit el seu joc sol

Dilluns 16 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Quan s'ha aixecat de dormir al matí
2. Quina ha estat la causa?	L'he deixat jugant a la panera i he anat a canviar a un nen. Al no ser al seu costat, plora.
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	No gaire, 1 o 2 minuts. De forma intermitent. Plora, para, torna a plorar, para, etc..
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poca, de seguida se l'ha consolat verbalment i no ha passat massa estona que la companya a tornat i ha pogut estar dins de l'espai de joc, present.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	M'atabala. És un plor intens i per un motiu que es difícil d'evitar, ja que has de canviar als nens i no pots estar enganxada només a ell tot el dia. La manera més eficient de consolar-li el plor és amb la presència propera, que ell pugui venir quan vol. Però no sempre es pot donar.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí, però vol que et quedis.
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Cantar, donar-li el xumet, ensenyar-li una joguina,... però res. Poc a poc, s'autoconsola perquè veu que no pots anar sempre que ell vol.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Va plorant intermitentment. I finalment amb la presència de la meua companya es relaxa del tot.
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No al cent per cent però necessita que estiguis al seu entorn proper.

Dimarts 17 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	A l'hora del pati
2. Quina ha estat la causa?	Li han fet un cop mentre jugava a la caseta
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Normal
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poca
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'he agafat a coll
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la perquè veig que no és res greu i que ell es consola ràpid als meus braços
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Agafar-lo a braços, una mica de frega a l'esquena i pujar-lo al cavall perquè es distregui
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Renega una mica mentre és al cavall però li dura poc perquè de seguida s'entreté amb el seu joc
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No, ell et va buscant per saber que hi ets però sense estar enganxat a tu

Dimecres 18 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	A primera hora del matí
2. Quina ha estat la causa?	L'ha deixat la mama i vol estar amb ella
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta. Amb ràbia
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, 1 minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, ja que l'he agafat de braços de la mare i l'he tingut amb mi
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranqui·la perquè sé que se li passarà quan comenci a distreure's jugant.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	El tinc a braços, passegem per la classe, posem música i ballem una mica
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, de seguida es calma
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No gaire

Dijous 19 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	A primera hora del matí
2. Quina ha estat la causa?	Jugant a la pica, cau i es fa un cop a la boca
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, 1 o 2 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida hem anat a agafar-lo
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Al principi m'espanta que s'hagi pogut fer mal. Quan veig que no és res greu em tranquil·litzo per no posar-lo més nerviós a ell.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços, balanceig i fregueta. Després li dono el xumet una mica i el deixo jugant a terra amb els altres
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, em quedo una mica al seu costat perquè s'acabi de refer i de seguida segueix el seu joc
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Divendres 20 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Al matí abans de dinar
2. Quina ha estat la causa?	S'enfada perquè no estàs dins l'espai de joc i vas a canviar bolquers
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta. Amb molta ràbia
4. Quanta estona ha durat el plor?	Força, entre 5 i 10 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Físicament s'ha trigat a poder-lo consolar. Verbalment se li van dient coses, es canta, però res funciona. Quan entres a l'espai de joc a agafar algun nen li fas una frega o li dones coses perquè es distregui però res funciona si tu no estàs
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em posa molt nerviosa perquè ha passat a ser un vici adquirit. No fa res per consolar-se, ell s'enfada i no vol res, només tenir-te al seu costat enganxada i tu tens el temps just per poder canviar a tots els infants i deixar-los llestos per marxar a casa a dinar i passen els dies i no canvia
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Cantar, dir-li coses, donar-li alguna joguina, una mica de frega a l'esquena, el xumet, ... No el consola res fins que no podem estar al seu abast la meua companya o jo
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Sí, li fa falta una bona estona. Uns 10 minuts mínim
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	Sí, fins que es relaxa del tot i se sent segur

Dilluns 23 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	A l'estona del patí del matí
2. Quina ha estat la causa?	Ha vist a la mama
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, no arriba a un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'he agafat a coll i hem anat a dir adéu a la mama i ha pujar al cavall
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la perquè veig que és un plor controlat
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços, i distreure'l dient adéu a la mama i anant a pujar al cavall
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No, s'entreté molt bé dalt del cavall

Dimarts 24 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Abans de marxar a dinar
2. Quina ha estat la causa?	Veü que marxés a canviar bolquers i no ets a la zona de joc
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alt
4. Quanta estona ha durat el plor?	Uns 3 o 4 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Intervenció física ha trigat a haver-ne perquè estava canviant un nen però li he anat dient coses i cantant i quan he pogut he anat a donar-li el xumet. Li anava dient: sóc aquí, no marxo, però he d'anar canviant als nens, juga amb...
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Com que és habitual que ho faci, al principi em mostro tranquil·la i intento calmar-lo parlant-li, però quan veig que segueix i cada cop es va posant més nerviós, em començo a neguitejar perquè la resta de nens es comencen a alterar també. Poc a poc però, com que ell es va relaxant perquè veü que no puc estar per ell, jo també em relaxo.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Paraules, cantar, xumet i alguna joguina.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Una mica, uns 5 minuts
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	Sí. Per això plora de fet. Perquè vol que estiguis amb ell tota l'estona

Dimecres 25 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Abans de marxar a dinar
2. Quina ha estat la causa?	Una nena li ha fet mal
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, un minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'he agafat a coll
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Primer m'espanto perquè veig que li ha fet mal (li ha picat al cap amb un objecte) després al veure que no li ha fet res i que ell es calma, jo també em tranquil·litzo
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços i fregueta al lloc del mal i a l'esquena
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No gaire. El sec damunt meu una estona mentre es va calmant poc a poc i quan ja està el deixo segut davant meu perquè vagi seguint el seu joc
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No massa, s'entreté ràpid

Dilluns 30 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	A primera hora del mati
2. Quina ha estat la causa?	S'ha enfadat perquè l'hem assegut una estona a la gandula. No parava de molestar i fer mal als nens i l'hem assegut perquè es relaxés que anava molt accelerat.
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta, de ràbia
4. Quanta estona ha durat el plor?	2 o 3 minuts. L'estona que ha estat assegut.
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, perquè l'hem assegut al nostre costat sense deixar-lo jugar uns minuts i dient-li que enteníem que s'enfadés però que no pot estar tota l'estona estirant dels cabells als altres nens.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em sap greu que s'enfadi però no pot fer mal als nens veure que no atén a raons em posa molt nerviosa. Hi ha moments que ell sol es va accelerant i cal frenar-lo d'alguna manera i quan s'asseu a la gandula es relaxa i ajuda a que pugui continuar el joc una mica més tranquil
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Verbal. Legitimitzant el seu sentiment però explicant que no és manera. I frenant la seva "acceleració" també li frenem el plor rabiós fruit de la velocitat que porta
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No. Durant una estona plora de forma intermitent, però finalment es calma del tot
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Annexe 2

Roger

Dilluns 2 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Després de berenar, mentre recolliem les taules i ells estaven dins del "parc".
2. Quina ha estat la causa?	Ha caigut mentre gatejava i s'ha fet un cop
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	És un nen molt sentit i ha plorat força estona. Uns 2 o 3 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'he agafat a coll
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la perquè no s'ha fet res greu. Però em sap greu per ell i busco diverses maneres de calmar-li el dolor
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Agafar-lo a coll, fer-li un petó, una frega a l'esquena mentre em balancejo. Com s'ha calmat, el deixo a terra, però torna a plorar i li dono el xumet. Semblava q es relaxava, però quan ha vist q marxava ha tornat a plorar i llavors li he donat una joguina i s'ha entretingut. Cal canviar sovint (3 vegades)
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Sí. He hagut d'intervenir tres vegades perquè finalment es consoles i seguis la seva activitat sol
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimarts 3 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona d'esmorzar
2. Quina ha estat la causa?	Recollíem la taula i s'ha espantat perquè no s'ho esperava i ell estava recolzat i s'ha desequilibrat una mica
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Uns 5 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Un minut, perquè recollíem i rentàvem als nens
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em sap greu perquè no és un nen de plorar i quan ho fa és perquè es fa mal o s'espanta. El que passa és que és molt sentit i plora amb molta intensitat sigui lleu o greu el que li passa i quan és quelcom poc significatiu, si veig que li costa consolar-se em posa nerviosa
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços, frega a l'esquena, l'he rentat i li he donat una joguina
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Al principi ha trigat i ell sol s'ha anat posant nerviós, però quan li he donat la joguina s'ha entretingut molt bé ell sol
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No

Dimecres 4 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Abans de marxar a dinar
2. Quina ha estat la causa?	Mentre jugaven amb les construccions ha caigut i un nen li ha caigut al damunt
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Una mica uns 4 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poc, de seguida ha anat la meva companya a consolar-lo
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em mostro tranquil·la perquè he vist q no era res i es calmava de seguida
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Se l'ha assegut a la falda i li ha fet una frega. Com no es relaxava li ha fet algun joc de falda.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No gaire. De seguida ha seguit jugant ell sol
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dijous 5 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Abans de marxar al migdia
2. Quina ha estat la causa?	Un nen li ha fet un cop al cap amb la tapa d'una caixa
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Uns 2 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Gens, de seguida la meva companya l'ha anat a consolar
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em sap greu perquè és un nen molt sentit i plora amb molta intensitat quan es fa, o li fan, mal. No obstant això, en veure que es calma ràpid no em preocupa
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	A braços, li fa algun joc de falda i li canta alguna cançó.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, de seguida marxa a jugar pel seu compte
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No

Divendres 13 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Per la tarda, després de berenar
2. Quina ha estat la causa?	Un nen li ha tret el xumet
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, un minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Gens, de seguida se li ha tornat
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la perquè veig que es consola bé i ràpid
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Agafar-lo a braços i posar-li el xumet altre cop
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimarts 17 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Al matí, abans de marxar a dinar
2. Quina ha estat la causa?	Un nen li ha estirat els cabells
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Normal
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, no ha arribat a un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'he agafat a braços
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranquil·la, ja que de seguida s'ha relaxat
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Agafar-lo a braços i fer-li una mica de frega a l'esquena
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimecres 18 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Després de l'hora de berenar
2. Quina ha estat la causa?	L'ha mossegat un nen
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta. Ha estat un plor molt sentit, donat el dolor físic.
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, un minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. De seguida hem anat a consolar-lo
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em sap greu perquè li han fet mal i pateix, però em mostro tranquil·la perquè veig que amb la nostra atenció i cures es consola poc a poc
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços i fregueta a l'esquena
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No

Divendres 20 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Cau a l'intentar baixar del cavall
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poca estona, de seguida es consola
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poca, l'he agafat a coll de seguida
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Hem sap greu perquè jo estava atenent a un altre nen i no he estat a temps d'agafar-lo, però al veure que no s'ha fet mal i que es consola ràpid em tranquil·litzo
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços, fregueta a l'esquena amb una mica de ritmes i un petonet. Després l'he deixat jugant amb altres coses i s'ha distret
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dilluns 23 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Un nen li ha fet mal
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Plora fluix
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poca estona, menys d'un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. De seguida l'he agafat a braços
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranquil·la, perquè ell es calma de seguida
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços, una mica de frega i un petó
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, de seguida segueix jugant
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No

Dimarts 24 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	A primera hora del matí
2. Quina ha estat la causa?	Un nen ha caigut davant seu, molt a prop, i s'ha espantat
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, un minut aprox
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'he agafat a braços
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranquil·la perquè veig que es consola sense problemes
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços, frega a l'esquena amb balanceig. Al final li he fet algun joc de falda per distreure'l.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Una mica
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimecres 25 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Un nen li ha fet mal
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, 1 minut aprox.
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poca, de seguida l'hem agafat
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranquil·la perquè veig que no és res greu i que es consola fàcilment
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Braços, el distrec ensenyant-li com pintem amb guixos a la paret
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Una mica. El primer cop que l'he deixat a terra ha tornat a plorar, així que l'he tornat a agafat, i després d'estar una estona més amb mi, s'ha calmat i l'hem pogut deixar a terra jugant
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	Una mica sí. Després quan l'he deixat per segon cop a terra no li ha fet falta

Annexe 3

Clara

Dilluns 2 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant el dinar
2. Quina ha estat la causa?	No volia menjar el que hi havia
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta. Ha mostrat un plor molt rabiós
4. Quanta estona ha durat el plor?	No s'ha intervingut agafant-la, sinó deixant que plorés i explicant-li que havia de menjar una mica. Que enteníem que s'enfadés perquè no en vol però que ho havia de tastar perquè no hi havia res més per dinar
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Força estona, uns 5 o 10 minuts
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em poso nerviosa perquè veig que s'enfada i per tossuderia es va posant nerviosa a si mateixa i llavors es frega la cara amb el menjar i quan li dius q no s'enfada més, i entra en un cicle tancat que cal frenar-li perquè ho necessita
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	No. Si li toco la ma per calmar-la me l'aparta. Després més calmada si que busca i accepta el teu afecte
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	M'he quedat al seu costat i quan s'ha desfogat li he dit que calia tastar-ho
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Triga força estona. quan es relaxa i veu que te gana i no hi ha res més, s'anima a provar-ho
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimarts 3 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Al matí, mentre esperàvem que vinguessin a recollir els nens que marxen a casa al migdia
2. Quina ha estat la causa?	S'ha enfadat perquè sempre vol estar damunt meu i li he dit que jugués al meu costat sense estar a sobre
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alta. Com un plor rabiós
4. Quanta estona ha durat el plor?	Força estona. Ben bé uns 5 o 10 minuts
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	S'ha enfadat molt i estava molt rabiosa, així que no s'ha intervingut en fer-li carícies, se l'ha asseguda perquè descarregués la ràbia i es relaxés
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	M'incomoda i em sap greu, però en aquest cas havíem de posar un límit perquè sempre està al damunt meu i ella ha de saber jugar sense tenir la necessitat aquesta.
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Primer se l'ha assegut i li hem dit que no estàvem d'acord amb aquesta manera d'enfadar-se perquè no tenia raó de ser per molt que li sabés greu a ella no poder estar damunt meu. Després més afectuosament li hem dit que s'estirés una mica al matalàs per relaxar-se, l'he ajudada i li he fet una carícia a l'esquena. I ella poc a poc s'ha anat calmant sola
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Després d'estirar-se una estona, s'ha relaxat i ha seguit jugant
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dijous 5 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Al migdia després d'aixecar-se de la migdiada
2. Quina ha estat la causa?	Perquè després de canviar-li el bolquer l'hem assegut a terra i s'ha molestat
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	No gaire, un min aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Poca, de seguida la meva companya l'ha anat a consolar
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em sap greu, però veig que la meva companya va de seguida i el plor es va controlant poc a poc i llavors em quedo tranquil·la
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Una mica de braços i fregueta a l'esquena. Després li ensenya un objecte i la nena ja es distreu.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, s'entreté ràpid amb la joguina i poc a poc s'incorpora al moviment de l'aula
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Divendres 6 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Abans de dinar, mentre estem asseguts a la taula esperant el dinar
2. Quina ha estat la causa?	No parava de moure's i aixecar-se de la cadira i s'ha quedat sota de la taula. Quan ha intentat aixecar-se a picat amb el cap a la taula
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alt
4. Quanta estona ha durat el plor?	Uns dos minuts aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. De seguida he anat a agafar-la de sota la taula.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Primer m'enfado, perquè portem estona dient-li que s'estigui quieta perquè prendrà mal. Tot i així em sap greu que s'hagi fet mal, però estic molt tranquil·la perquè no té cap ferida i veig que de seguida es va calmant amb les atencions que li fas
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	No han fet falta massa. L'he agafat a coll, li he fregat una mica el cap i li he posat aigua al cap.
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dilluns 9 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del mati
2. Quina ha estat la causa?	S'ha enganxat el dit amb la finestra de la caseta
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, un minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. De seguida que l'he sentit plorar, he anat a veure què li passava
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la perquè ella es relaxa poc a poc i veig que no s'ha fet res greu
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	L'he agafat a coll, li he fet una abraçada i li he mirat el dit que no tingués res. L'he assegut al balancí i s'ha quedat tranquil·la jugant
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimarts 3 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Al matí, durant l'estona de canvi de bolquers
2. Quina ha estat la causa?	L'Arnau plorava molt i ella que esta molt sensible avui, s'ha acabat posant nerviosa i plorava
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Uns cinc minuts aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Verbalment he intentat intervenir, amb paraules, cançons, etc. Però res fa efecte si jo no puc anar allà amb ells i en aquest moment no puc desatendre un infant que s'ha fet caca
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Per una banda estic nerviosa i enfadada, perquè tot ha començat perquè l'Arnau plorava i és un vici que té i que ens està costant molt de corregir. Però per l'altra em sap greu per l'abril que està sensible i veus que necessita que vagis un moment amb ella i no puc fer-ho ara. Em sento una mica impotent
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Cantar, donar-li el xumet i si tinc alguna joguina a ma també, però no funciona res fins que no ve la meva companya i pot estar amb ells dins l'espai de joc mentre acabo de canviar els nens que queden
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Una mica
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No gaire

Dimecres 11 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Un nen li ha estirat els cabells
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, un minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. De seguida se l'ha agafat a coll
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la i més al veure que ella es calma de seguida
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	L'he agafat a braços i li he fet una frega a l'esquena
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, de seguida segueix jugant
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No

Dijous 12 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Abans de dinar, mentre canviem els bolquer
2. Quina ha estat la causa?	Li han estirat els cabells
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Normal
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, no arriba a un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Era just el moment que entrava a agafar un nen i he anat primer a agafar-la a ella a coll, així que no gaire estona.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranquil·la i més quan veig que es relaxa fàcilment
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	L'he agafat a coll i ja està. S'ha relaxat i l'he deixat jugant a terra
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Divendres 13 maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Perquè veu que els nens juguen amb el cavall i vol pujar-hi ella
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Normal
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, de seguida es distreu jugant amb alguna altra cosa
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	No s'intervé físicament perquè és una rebequeria momentània, així que intervenim verbalment
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranquil·la perquè sé que no té raó i veig que ella es distreu ràpid amb una altra cosa que li dic jo
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Verbal. Li dic que no s'ha de posar així, que a ella li agrada molt el cavall però que l'ha de compartir, que només li fa cas al cavall si veu que altres hi puguen, però que sinó no li fa cas, etc. I que no està bé enfadar-se així per això
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimarts 17 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Abans de sortir al pati pel matí
2. Quina ha estat la causa?	Un nena l'ha mossegat i li ha fet un cop
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Molt alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Una estona, uns 3 o 4 minuts, de forma intermitent
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida se l'ha agafat a coll i li hem anat dient coses
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em sap greu perquè li han fet mal i jo no puc atendre-la com voldria perquèestic canviant un bolquer i la meva companya quan veu que es relaxa el primer cop, ja marxa al dormitori amb uns quants infants. Em sento impotent de no poder fer més en aquell moment
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	El primer cop la meva companya l'ha agafat a coll, li ha fet un petó i li ha donat una joguina i quan ha vist que es calmava l'ha deixat a terra. Ha seguit gemegant però era moment de moviment a l'aula i no hem pogut estar al 100% amb ella. Així que li he anat dient cosetes per distreure-la. Li ha costat una mica i anava plorant intermitentment fins que jo he acabat el canvi de bolquer i he pogut sortir amb ella i la resta de nens que van al pati i llavors he estat per ella
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	Una mica, ha estat una estona amb mi, li he anat fent freguetes i quan s'ha sentit bé del tot ha marxat a jugar
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	Al principi sí, fins que no hem sortit al pati no ha acabat de desenganxar-se

Dimecres 18 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'esmorzar
2. Quina ha estat la causa?	Un nen li ha fet mal
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, no arriba a un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida he anat a veure què li ha passat
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Frega a l'esquena i un moment de braços
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, segueix menjant tranquil·lament
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dijous 19 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona de pati del mati
2. Quina ha estat la causa?	Avui ha vingut la seva mare ha fer-nos una activitat i quan veu que marxa, plora
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Baixa
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poca estona, un minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'he agafat a coll i he intentat distreure-la
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Li he dit: " Va, Abril, diem adéu a la mama!", mentre la tenia a braços i li hem dit adéu i li hem llençat un petí. Després l'he pujat al cavall perquè es distregui i no la vegi marxar
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No gaire
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No gaire, estic una estona amb ella, fent voltes amb el cavall i després segueix ella sola jugant pel pati

Divendres 20 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona del pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Es fa mal sola
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Baixa
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, menys d'un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. Perquè ha deixat de plorar de seguida ella sola. Li he preguntat què t'ha passat? Estàs bé? I ja no ha fet falta res
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dilluns 23 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	A l'estona del dormitori del migdia
2. Quina ha estat la causa?	Està fent el "ritual" de cada migdia per posar-la a dormir i en un moment de rabieta ha tirat enrere i a picat el cap amb la barana del llit
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poc, un minut aproximadament
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res. De seguida l'he agafat a coll
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Em sap greu no haver-la agafat a temps perquè no es fes mal, però no s'ha fet res greu i ella es calma poc a poc i això fa que no m'amoïni en excés
7. Accepta les mostres d'afecte que jo li faig?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	No canvio massa, l'agafo a braços, li faig una mica de frega amb una mica de balanceig i ritmes
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No, de seguida que l'estiro altre cop, es queda relaxada del tot
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No

Dimarts 24 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Al matí a primera hora
2. Quina ha estat la causa?	Ha caigut i s'ha fet un cop amb un moble
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Alta
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poca, no arriba a un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res, de seguida l'ha agafat la meva companya
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Estic tranquil·la perquè veig que no ha estat res greu
7. Accepta les mostres d'afecte que l'adult li fa?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	No ha fet falta canviar gaire, tenir-la a braços i fer-li una mica de frega al lloc del cop
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meva presència a prop durant molta estona?	No

Dimecres 25 de maig de 2011

Ítems	Observacions
1. En quin moment s'ha donat el plor?	Durant l'estona del pati del matí
2. Quina ha estat la causa?	Jugant amb una tela que tenim penjada, s'ha xocat amb un altre nen quan anava a passar per sota
3. Amb quina intensitat ha plorat?	Normal
4. Quanta estona ha durat el plor?	Poca, no arriba a un minut
5. Quanta estona ha estat plorant sense que s'intervingués?	Res ja que jo estava jugant amb ella a la tela i he anat de seguida que he vist que xocaven a veure com estaven.
6. Quina reacció tinc jo davant d'aquesta emoció?	Tranquil·la perquè he vist què ha passat i no era res greu i ells tampoc ploraven massa
7. Accepta les mostres d'afecte que l'adult li fa?	Sí
8. Quines estratègies has utilitzat? Cal canviar sovint? Quantes han fet falta?	Res, li miro que s'ha fet, li faig una mica de frega i li dic que vagi en compte, que hi ha més nens i que ha d'anar poc a poc i vigilant per no fer-se mal
9. Triga molt en consolar-se i seguir la seva activitat de forma autònoma?	No
10. Un cop deixa de plorar, li fa falta tenir la meua presència a prop durant molta estona?	No